

הוראה ברורה בענין מקוואות הפלסטיק שמשווקים בימים אלו

מהגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א

שלוחו של רשכבה"ג מרן בעל האילת השחר זיע"א לדאגה לכשרות המקוואות

בסייעתא דשמיא

לכבוד הרב ... שליט"א

בדבר שאלתך על כמה מיני סוגי מקוואות מפלסטיק שמשווקים בימים אלו, לבתי ישראל, לטבילת עזרא. אחרי שמחשש סכנת הקרונה ה"י אסור ללכת למקוואות הציבוריים. ורצונך לדעת אם יש ממש בדברים אלו, ואם ראוי לעשותם.

תשובה: הנה בפרסומות לא ברור מספיק צורת המקוה, וחיבורו לקרקע, ועוד כמה פרטים בסיסיים.

ולמעשה המ"ב בסי' פ"ח כתב דלטבילת עזרא כשר ארבעים סאה שאובין, אך צריך שיהי' "בקרקע", [וזה מבואר בסוגיא בברכות דף כ"ב ע"ב]. ואותם כלים המשווקים, גם אם עושים איזשהו חיבור לקרקע, אינני יודע אם זה בתנאים המבוארים בשו"ע יו"ד סי' ר"א. לכן מי שרוצה לקיים את הדין, יעשה חפירה בקרקע, וימשיך לתוכו מים שאובין ארבעים סאה. אבל באופנים הללו, אינו ברור שיועיל לו לטבילת עזרא.

ואיך שלא יהי' יש להיזהר ולהזהיר שידעו שאי"ז "מקוה", כפי שהורה לי מו"ר רשכבה"ג מרן ראש הישיבה זצוק"ל שאין שתי סוגי מקוואות בהלכה, אלא מקוה היינו שנעשה עם כל כללי ההלכה, ואם לאו אינו מקוה, אלא "בריכה".

ומה שהקילו לט"ע בהנ"ל, באמת אי"ז מקוה, רק הקילו לענין תקנת עזרא, כמבואר בסוגיא שם. וכמו שמבין כל אחד שנתנית תשעה קבין אי"ז מקוה.

ולעשות סוגי מקוואות שמועילים בדיעבד לשיטת כמה מהפוסקים, וכן הבאת קרח וכדו', חורבן גדול הוא שיכולים לחשוב שאפשר להשתמש בקולות הללו לחייבי כריתות ח"ו, וסכנה גדולה היא.

ועובדא הוה במקום רחוק מאד מן הישוב שלא הי' להם מקוה כלים, ורצו להביא קרח. וחשש רבינו זצוק"ל "שלא" לעשות דבר שאינו לכתחילה למקוה. כי אנשים לומדים מזה וחושבים שם "מקוה" אחת היא.

ואף סוגי דברים שמנעו הפוסקים "לכתחילה" לא הסכים שיעשו למקוואות כלים, מטעם הנ"ל.

והיתה שאלה מהרב האחראי בצבא על טבילת כלים, שביקש עצה למקוואות בבסיסים, והי' צריך להקל בדבר שהאגרות משה כתב להימנע מזה, וכן הי' דעת מרן הגרי"ש זצוק"ל. ואמר רבינו למסור לו שעדיף לסמוך על הקולא "להקנות את הכלים לנכרי" מלעשות מקוואות כאלו. מחשש הנ"ל שיבוא לידי מכשול.

ממילא בתקופה נוראה זו שמטעם סכנה אסרו להשתמש במקוואות רגילים, אין חיוב להקפיד על ט"ע, וכמו תפילה בציבור, שהוא חיוב יותר גדול, וקריאת התורה, שההוראה היא "שלא" לעשות.

ומי שרוצה יפתח את המקלחת לכמה רגעים, וכמ"ש בשם מרן שר התורה שליט"א שמספיק ארבע רגעים. ויצא ידי חובתו.

הרחמן יצילנו משגיאות, ובפרט בתקופות חירום שולפים קולות שונות, שצריך רחמים שלא יביאו לידי מכשול. ונזכה בקרוב ממש שתיעלם המגיפה מן העולם, ואך טוב וברכה ישכון באהלי ישראל תמיד.

אור לט' ניסן תש"פ

בכל הכבוד

מ. י. שניידר